

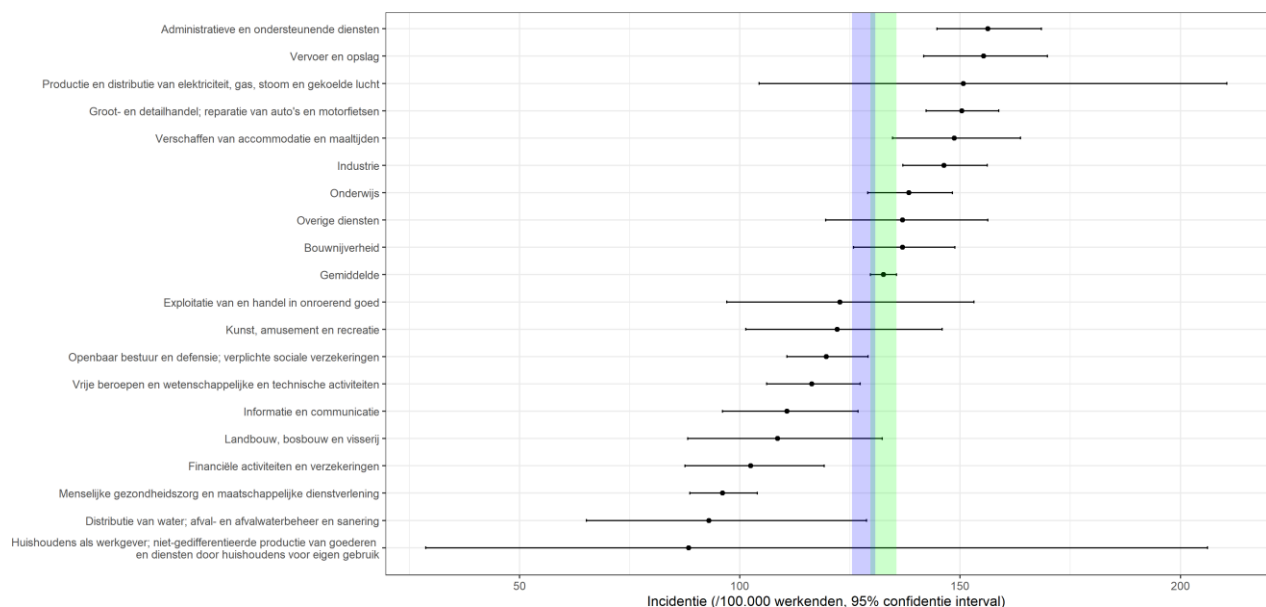
COVID-19 INCIDENTIE IN DE ACTIEVE BEROEPSBEVOLKING PER SECTOR

De gepresenteerde data uit dit rapport worden aangeleverd door de RSZ en tonen het aantal positieve gevallen geaggregeerd per sector volgens de NACE-standaardnormen. Ze werden beschreven in een eerste rapport over werknemers¹. Sinds 12 januari zijn de gegevens eveneens beschikbaar voor zelfstandigen. De context waarin de data verzameld worden voor de hele actieve bevolking en de limieten van deze databank zijn beschreven in de secties 3, 4 en 5 van dit rapport. De hier getoonde resultaten komen specifiek uit **de periode van 1 tot 15 juni 2021**. Deze periode wordt gekenmerkt door de vooruitgang van de vaccinaties, en de versoepeling van de telewerkmaatregelen die wel aanbevolen bleven maar niet door alle bedrijven en sectoren in dezelfde mate konden worden toegepast.

1. Update van de data

Figuur 1 geeft een analyse weer van de sectoren van het NACE-niveau 1. Het toont een inschatting van de incidentie van het aantal bevestigde gevallen per 100 000 werkenden op 14 dagen voor elk van de sectoren van niveau 1 die een populatie hebben van meer dan 5000 personen. In deze figuur worden zowel de gevallen bij de werknemers als bij de zelfstandigen samen getoond. Deze incidenties per sector worden vergeleken met de incidentie van de bevestigende gevallen in de bevolking van 18 tot 65 jaar oud op nationaal niveau, die we kennen dankzij de gegevens van de laboratorium-surveillance, en met de op RSZ-data gebaseerde gegevens van werknemers op het niveau van alle sectoren.

Figuur 1. Schatting en 95%-betrouwbaarheidsinterval van de 14-daagse incidentie van de bevestigde COVID-19 gevallen per 100 000 werkenden in de sectoren van het NACE-niveau 1, in relatie tot de volledige bevolking tussen 18 en 65 jaar oud (blauw) en de werknemers en zelfstandigen over alle sectoren heen (groen) tijdens de periode van 01/06/2021 tot 15/06/2021, België. (Bron: RSZ-dataset van incidentie onder werknemers en zelfstandigen per sector, en de gecentraliseerde Sciensano COVID19-surveillance)

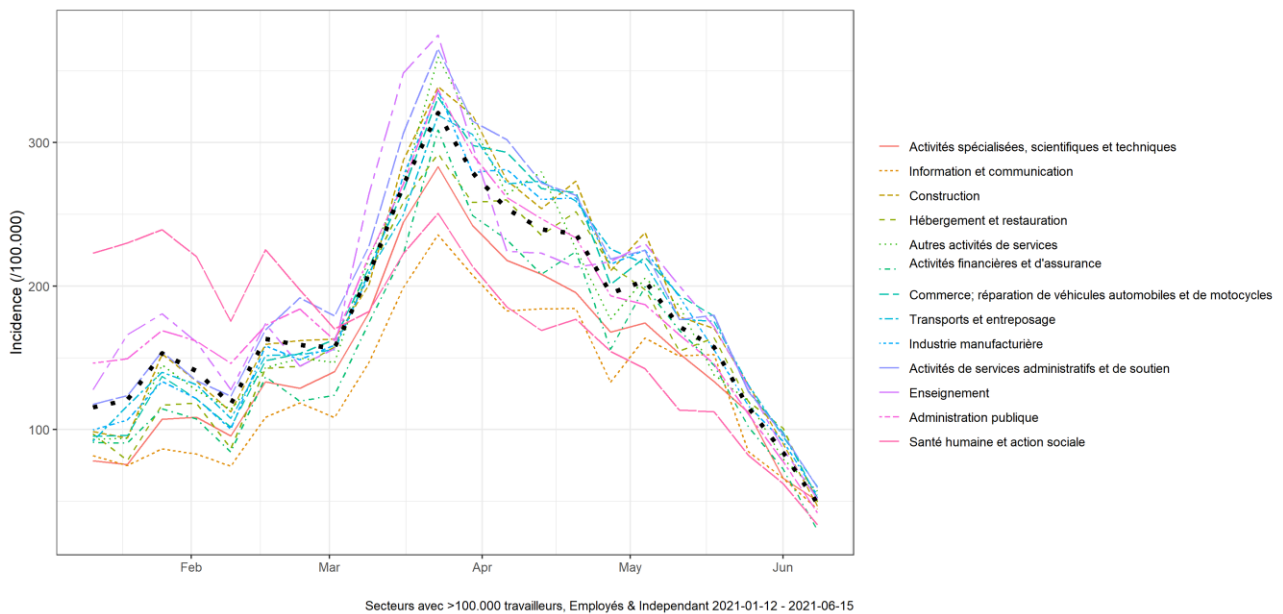

2021-06-01 - 2021-06-15

¹ https://covid-19.sciensano.be/sites/default/files/Covid19/Rapport%20COVID-19%20incidentie%20in%20de%20actieve%20beroepsbevolking_0.pdf

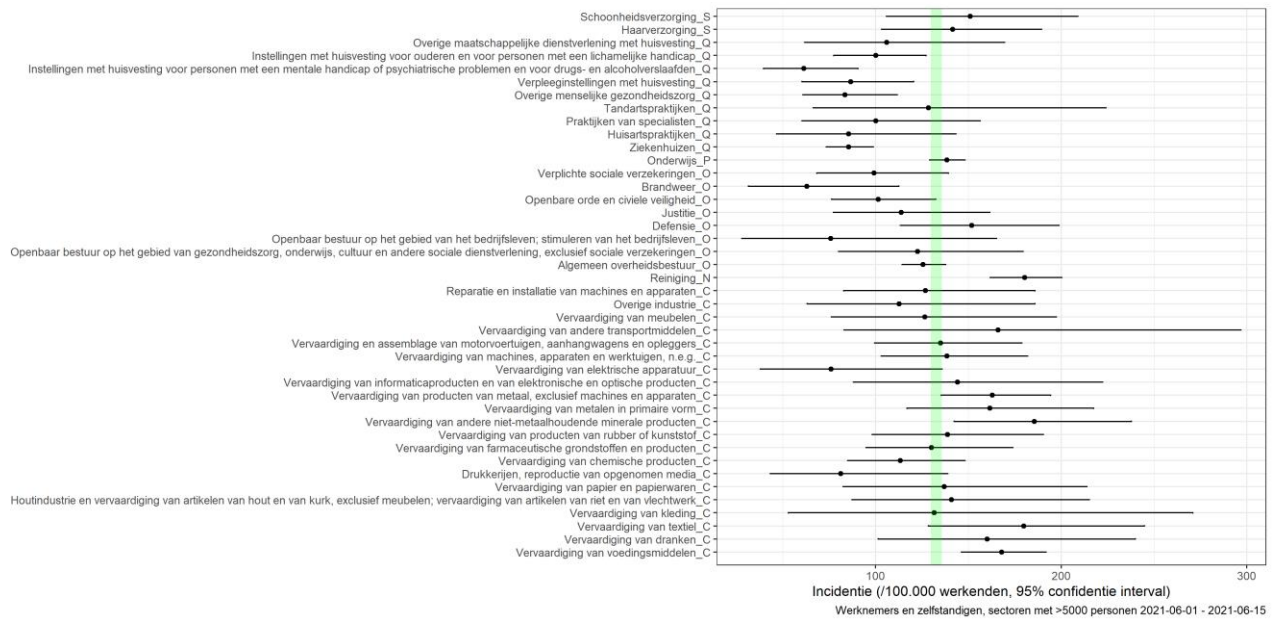
Figuur 2 toont de evolutie van de incidenties per sector. Het is een berekening van de incidentie van bevestigde gevallen per 100 000 werknemers gedurende 7 dagen voor elk van de sectoren van niveau 1 met een bevolking van meer dan 5000 personen.

Figuur 2. Wekelijkse COVID-19 incidentie (cumulatief over 7 dagen) per 100 000 werkenden per meer dan 100 000 werkenden tellende sector en het gemiddelde van alle sectoren (zwarte stippellijn), 12/01/2021 tot 15/06/2021, België. (Bron: RSZ-dataset over incidentie van COVID-19 onder werknemers en zelfstandigen per sector).

Figuur 3 toont een selectie van sectoren met een lagerliggend niveau. Enkel de sectoren met meer dan 5000 werkenden worden geanalyseerd. Binnen eenzelfde sector van niveau 1 (aangeduid met een letter, zoals getoond in tabel 1) valt het op dat de waargenomen incidenties per subcategorieën sterk kunnen variëren. De verschillende beroepen en activiteiten binnen eenzelfde sector variëren immers. Dit illustreert dat er rekening moet worden gehouden met de nodige context om tot een betere inschatting van het individueel risico te komen (zo kan telewerk bijvoorbeeld plaatsvinden in een deel van een onderneming of sector). De variaties kunnen soms ook het resultaat zijn van een specifieke situatie zoals een cluster. Hoe kleiner de sectoren en hoe korter de geanalyseerde periodes, hoe meer een eenmalige gebeurtenis de algemene incidentie binnenin een sector kan beïnvloeden.

Figuur 3 Schatting en 95%-betrouwbaarheidsinterval van de incidentie van de bevestigde COVID-19 gevallen per 100 000 werkenden in de sectoren van het NACE-niveau 3-5, in relatie tot het geheel aan alle sectoren (groen) tijdens de periode van 01/06/2021 tot 15/06/2021, België. (Bron: RSZ-dataset over incidentie onder werknemers en zelfstandigen per sector, en de gecentraliseerde Sciensano COVID19-surveillance)

¹ Selectie van subcategorieën van sectoren in de maakindustrie, (C), publieke administratie (O), activiteiten van administratieve diensten en ondersteuning (N), het onderwijs (P), menselijke gezondheidszorg (Q) en andere dienstenactiviteiten (S).

2. Interpretatie

Een gelijkaardige trend is waarneembaar voor de verschillende sectoren (figure 2). Een piek werd bereikt in de tweede helft van de maand maart, waarna de trend sindsdien daalt. De uitzondering op deze trend is de sector menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening. Deze volgt een andere trend, waarbij er een grotere incidentie was in vergelijking met de andere sectoren. Na midden maart bevindt deze sector zich bij de sectoren die op figuur 2 de laagste incidentie kennen. Dit zou onder meer een gevolg kunnen zijn van de voortschrijdende vaccinatiecampaagne in de medische sector sinds het begin van het jaar 2021.

Figuur 3 laat zien dat het niet per se de sector van tewerkstelling is die een inherent risico meebrengt, gezien de variaties binnen een sector en variaties doorheen tijd. Andere factoren beïnvloeden de incidentie, zoals de blootstellingen buiten de werkvloer, de specifieke activiteiten uitgevoerd door de werkers, en de manier waarop preventieve maatregelen kunnen worden geïmplementeerd (zie paragraaf 5 en 6 hieronder).

3. Context van de gegevensverzameling

De vroegtijdige identificatie van clusters is een van de essentiële zaken in het beheer van de COVID-19-epidemie. De Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ) is gemachtigd om de infectiegegevens te verwerken door het Ministerieel besluit van 22 augustus 2020 en 28 oktober 2020¹. In dit verband draagt de RSZ bij aan de detectie van clusters in eenzelfde bedrijf en stuurt dagelijks waarschuwingen uit aan de regionale Volksgezondheidsinstanties - l'Agence pour une Vie de Qualité (AViQ), Agentschap Zorg en Gezondheid (AZG), Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie van Brussel-Hoofdstad (GGC) en de Duitstalige gemeenschap. De interventieteams kunnen op die manier ondersteuning bieden in het nemen van de nodige controlemaatregelen om de verspreiding van het virus te beperken binnen de onderneming.

Het is zo eveneens mogelijk om de evolutie van de incidentie van het aantal nieuwe gevallen doorheen de tijd te volgen binnen verschillende professionele sectoren. De gegevens per sector worden wekelijks op een geaggregeerde manier naar Sciensano verzonden. De analyse die hier gepresenteerd wordt laat nieuwe elementen zien betreffende de verspreiding van het virus onder de actieve beroepsbevolking.

4. Methode

De RSZ krijgt informatie over COVID-19 gevallen en linkt deze personen dankzij het rijksregisternummer (INSZ) aan de databank met tewerkstellingsgegevens waar werkgevers hun werknemers registreren (de Dimona databank). Sinds 12 januari, is de RSZ eveneens gemachtigd om de databank van het RSVZ te gebruiken. Deze database geeft geregistreerde personen zoals zelfstandige werkers eveneens weer volgens hun rijksregisternummer. Deze procedure wordt uitgevoerd door de RSZ. De koppeling is toegestaan voor een periode van 14 dagen, waarna de informatie over COVID-19-gevallen wordt vernietigd door de RSZ. Terwijl de individuele gegevens worden vernietigd, worden bepaalde geaggregeerde anonieme gegevens bewaard.

De analyse opgenomen in dit rapport is gebaseerd op de door de RSZ geaggregeerde gegevens. Sciensano ontvangt elke week de incidentiecijfers en het aantal nieuwe COVID-19 gevallen per sector, geïdentificeerd door een NACE-BEL 2008-code. De incidentie is berekend in functie van het aantal tewerkgestelde personen

¹ Het Ministerieel besluit houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken van 22 augustus 2020 en 28 oktober 2020, gew ijzigd bij het Ministerieel besluit van 12 januari 2021 alsmede de beraadslaging n° 20/178 van 1 september 2020, gew ijzigd op 18 januari 2021.

door een onderneming die gekoppeld is aan een of meerdere specifieke sectoren. Het totale aantal tewerkgestelde personen per sector kan variëren van de ene week op de andere. Zo kunnen we een seizoensgebonden variatie van meer dan 250 000 personen waarnemen, met sectoren die door deze variaties meer beïnvloed worden dan andere. Deze veranderingen zijn overgenomen in Tabel 1, aangeduid door het maximum en minimum aantal werknemers die gelijktijdig in een bepaalde sector te werk gesteld werden.

In de databank is elke onderneming geklasseerd volgens een of meerdere sectoren zoals bepaald door de RSZ dankzij het classificatiesysteem NACE-BEL 2008². Het systeem is opgebouwd uit 5 niveaus, van het grootste niveau (niveau 1 met 21 hoofdsectoren) tot de kleinere niveaus (niveau 5 met 943 subcategorieën). Het aantal bedrijven en personen dat in elke categorie zit, hangt af van de sector. Zo kan het zijn dat bepaalde hoofdsectoren uit niveau 1 evenveel werknemers bevatten als bepaalde subcategorieën van niveau 5.

In de hierboven gepresenteerde gegevens zijn de bestudeerde sectoren afkomstig van hetzelfde NACE-niveau (niveau 1). In functie van een betere leesbaarheid toont Figuur 1 enkel een bepaald aantal sectoren van niveau 1. De verzameling van deze sectoren wordt getoond in Tabel 1. De indeling in sectoren werd gebruikt zoals ze door de RSZ werd aangeleverd. Er vond geen hergroepering van de sectoren plaats.

5. Interpretatiebeperkingen van de resultaten

De resultaten moeten met voorzichtigheid worden geïnterpreteerd, vanwege beperkingen aan de gegevens en de gebruikte methodologie. Deze worden hieronder verder uitgewerkt.

A. De volledigheid van de gegevens: het aandeel werknemers onder de werkenden

De databank van Dimona bevat cijfers over werknemers uit zowel de private als publieke sector (inclusief ambtenaren) en jobstudenten. Het Algemeen repertorium der zelfstandige arbeiders (ARZA) van het RSVZ omvat de zelfstandigen, die goed zijn voor 22% van het aantal werkenden in België. Sommige personen kunnen deeltijds als zelfstandige werken en deeltijds werknemer zijn. Zij worden gerapporteerd in beide databanken.

Net als bij de gegevensdatabank van Dimona zijn bij de ARZA-gegevens van het RSVZ de NACE-code (sector) voor 76% van de zelfstandigen beschikbaar. De resterende 24% van de activiteiten van de sectoren kan niet eenduidig aan een NACE-code gelinkt worden, maar kan geïdentificeerd worden via professionele codes. Dit is genoeg om de activiteitensector van de zelfstandigen te kennen die niet in de gegevens zitten die in dit rapport getoond worden. Ongeveer 60 sectoren omvatten minder dan 3% van de zelfstandigen zonder NACE-code en zijn dus gegroepeerd onder de categorie «Anderen» (in figuur 4 in de bijlage).

B. Classificatie per sector

Bepaalde bedrijven kunnen actief zijn in meer dan één sector. Bovendien wordt er binnenin dezelfde onderneming geen enkel onderscheid gemaakt tussen werknemers. In deze analyse is elke onderneming enkel vertegenwoordigd in de sector(en) van haar hoofdactiviteit volgens de door de RSZ gedefinieerde classificatie. Deze beperking kan gevolgen met zich meedragen voor de ondernemingen die actief zijn in andere sectoren naast de door hen aangeduide hoofdactiviteit. In dit geval zullen alle werknemers weergegeven worden onder de hoofdactiviteit van hun onderneming, ondanks de mogelijkheid dat hun specifieke activiteit verschilt.

C. Geen informatie rond de professionele activiteit van het individu

De link tussen de gevallen is enkel identificeerbaar met betrekking tot de onderneming. Geen enkele informatie is beschikbaar over de functie van het index-geval (een administratief medewerker in de metaalindustrie zal bijvoorbeeld geregistreerd worden in de categorie metaalindustrie), de exacte plaats (bijvoorbeeld bij een

² <https://statbel.fgov.be/nl/over-statbel/methodologie/classificaties/nace-bel-2008>

tweede werkplaats of bij telewerken) of de activiteit (bijvoorbeeld bij de afwezigheid van de werknemer omdat de werkplaats gesloten is).

D. Geen informatie over plaats van besmetting

Er dient eveneens opgemerkt te worden dat de gegevens geen enkele informatie bevatten over de plaats waar de persoon geïnfecteerd is geraakt: op de werkplaats, in de thuissituatie, of ergens anders. De gegevens hebben enkel betrekking op de verdeling van de infecties onder personen binnen een bepaalde beroepsgroep, onafhankelijk van de plaats en de context waarin ze geïnfecteerd zijn geraakt.

E. Geen informatie over teststrategie

Deze databank bevat alleen positieve testresultaten, en geen informatie over het aantal uitgevoerde of negatieve testen. Het is dus niet mogelijk om via de databank de positiviteitsratio van een bepaalde sector te achterhalen of teststrategieën te evalueren bij bepaalde beroepen. Bepaalde beroepsgroepen zijn immers meer systemisch onderworpen aan bepaalde test- en opvolgingsstrategieën dan de algemene bevolking. Dit zou voor belangrijke variaties kunnen zorgen in de gegevens van incidentie per sector.

F. Mogelijke bias door demografische kenmerken

Er bestaan sectoren waar de ondernemingen vooral in een bepaalde regio gelokaliseerd zijn – die bijvoorbeeld mogelijk harder getroffen kan worden – of die een bepaalde leeftijdscategorie kunnen herbergen. De incidentiegegevens kunnen dus beïnvloed worden door een bepaalde context buiten de werksituatie: een beroepsgroep kan dan bijvoorbeeld een hogere incidentie tonen, maar dat kan worden veroorzaakt door demografische kenmerken in plaats van door het beroep. Omdat we met geaggregeerde gegevens werken, is een correctie voor deze mogelijke bias niet mogelijk.

G. Grootte van de sectoren

Zoals vermeld in Sectie 4 Methode, kunnen bepaalde sectoren slechts een klein aantal werknemers vertegenwoordigen, en kan een hoge incidentie worden veroorzaakt door maar een klein aantal gevallen. Dit gegeven is beschikbaar in Tabel 1, die het aantal maximum en minimum werknemers binnen een sector weergeeft.

H. Datum van melding van de gevallen

De gevallen worden gerapporteerd op basis van de datum van toezending van de resultaten door de laboratoria aan Sciensano en uiteindelijk aan de RSZ. In het geval van een correctie door een laboratorium bijvoorbeeld zou een groot aantal gevallen op dezelfde dag kunnen worden verzonden en de incidentie voor bepaalde sectoren kunnen beïnvloeden.

Gezien dus de beperkingen die deze gegevens met zich mee dragen, moeten deze gegevens met de nodige voorzichtigheid geïnterpreteerd worden.

6. Aanbevelingen

De incidenties per sector, zoals gepresenteerd in dit rapport, geven niet direct informatie over de plaats van besmetting. Onderzoek naar contact-tracing heeft echter aangetoond dat overdracht ook op de werkvloer plaatsvindt. Het is aanbevolen om zich bewust te blijven van situaties met een hoger risico van overdracht op de werkvloer en de blootstelling aan deze situaties zoveel als mogelijk te beperken naargelang de aard van het werk toelaat. Een risicoanalyse binnen elk bedrijf kan deze situaties identificeren. Als de aard van het werk met zich meebrengt dat bepaalde risico's niet kunnen worden vermeden (bijv. contactberoepen), moeten preventieve maatregelen worden beschreven en geïmplementeerd om deze risico's te beperken (bijv. ventilatie, desinfectie, beperking van het aantal contacten, ect).

Neem contact op met de preventiedienst in uw bedrijf, om te weten welke preventieve maatregelen op uw werkplek kunnen worden toegepast. Houdt u zoveel mogelijk aan de preventiemaatregelen die op uw werkplek van toepassing zijn om de verspreiding van COVID-19 zoveel mogelijk te beperken.

Meer informatie en actuele sectorrichtlijnen:

<https://werk.belgie.be/nl/themas/coronavirus/generieke-gids-en-sectorgidsen-veilig-aan-het-werk-tijdens-de-coronacrisis>

<https://www.info-coronavirus.be/nl/faq/#002>

VEILIG AAN HET WERK

#SAMENTEGENCORONA

Werk thuis als je kan

Hou overall minstens 1,5 m afstand

Pas de preventiemaatregelen van je werkgever toe

Was je handen regelmatig met water en zeep

Reinig de werkoppervlakken en het werkmateriaal voor gebruik

Gebruik indien mogelijk enkel je eigen werkmateriaal

Hoest of nies in de binnenkant van je elleboog. Zakdoekjes gooi je in de vuilbak

Ga naar huis als je ziek wordt

Meer info en de gids op werk.belgie.be

FOD WERKGELEGENHEID, ARBEID EN SOCIAAL OVERLEG **be**

7. Bijlagen

Figuur 4. Overzicht van de sectoren bij de zelfstandigen waarvan de NACE-code niet beschikbaar is, België. (Bron: *INASTI-databank van de zelfstandigen*)

Tabel 1. Overzicht van de door de RSZ verstrekte gegevens over werknemers, gegroepeerd in 21 sectoren van de hoofdactiviteit van hun bedrijf (NACE-code niveau 1).
(Bron: RSZ- en INASTI-databanken van het aantal werkenden per sector)

SECTOR	CODE NACE - NIVEAU 1	MINIMUM AANTAL GELIJKTIJDIGE WERKNEMERS IN EEN WEEK VAN 37 (2020) TOT 3 (2021)	MAXIMUM AANTAL GELIJKTIJDIGE WERKNEMERS IN EEN WEEK VAN 37 (2020) TOT 3 (2021)	AANDEEL VAN DE WERKENDE POPULATIE OPGENOMEN IN DE DATABANK DIMONA PER SECTOR ³
LANDBOUW, BOSBOUW EN VISSERIJ	A	25 390	48 867	41,8%
WINNING VAN DELFSTOFFEN	B	2 494	2 590	88,0%
INDUSTRIE	C	532 058	545 686	90,1%
PRODUCTIE EN DISTRIBUTIE VAN ELEKTRICITEIT, GAS, STOOM EN GEKOELDE LUCHT	D	20 003	20 185	94,5%
DISTRIBUTIE VAN WATER; AFVAL- EN AFVALWATERBEHEER EN SANERING	E	33 853	35 169	94,2%
BOUWNIJVERHEID	F	221 855	226 009	61,6%
GROOT- EN DETAILHANDEL; REPARATIE VAN AUTO'S EN MOTORFIETSEN	G	596 750	638 212	78,2%
VERVOER EN OPSLAG	H	265 044	273 993	91,2%
VERSCHAFFEN VAN ACCOMMODATIE EN MAALTIJDEN	I	125 300	210 663	71,5%
INFORMATIE EN COMMUNICATIE	J	121 735	123 183	71,3%
FINANCIËLE ACTIVITEITEN EN VERZEKERINGEN	K	124 099	126 265	79,8%
EXPLOITATIE VAN EN HANDEL IN ONROEREND GOED	L	23 652	24 455	44,5%
VRIJE BEROEPEN EN WETENSCHAPPELIJKE EN TECHNISCHE ACTIVITEITEN	M	193 896	197 619	53,3%
ADMINISTRATIEVE EN ONDERSTEUNENDE DIENSTEN	N	331 695	342 813	82,4%
OPENBAAR BESTUUR EN DEFENSIE; VERPLICHTE SOCIALE VERZEKERINGEN	O	538 253	555 095	99,8%
ONDERWIJS	P	524 996	549 272	95,7%
MENSELIJKE GEZONDHEIDSZORG EN MAATSCHAPPELIJKE DIENSTVERLENING	Q	567 228	581 219	92,3%
KUNST, AMUSEMENT EN RECREATIE	R	44 692	59 200	58,7%
OVERIGE DIENSTEN	S	74 988	80 209	51,4%
HUISHOUDENS ALS WERKGEVER; NIET-GEDIFFERENTIEERDE PRODUCTIE VAN GOEDEREN EN DIENSTEN DOOR HUISHOUDENS VOOR EIGEN GEBRUIK	T	4454	4622	84,5%
EXTRATERRITORIALE ORGANISATIES EN LICHAMEN	U	3690	3886	99,3%
ALLE SECTOREN		4387713	4643389	81,1%

³ De cijfers zijn berekend op basis van de RVSZ-databank van zelfstandigen per sector, waarbij voor 77% van de zelfstandigen de sector gekend is (onder de aanname dat de zelfstandigen met niet geregistreerde sector gelijk over alle sectoren verdeeld zijn).

Sciensano • Juliette Wytsmanstraat14 •
www.sciensano.be

Verantwoordelijke uitgever : Christian

MEER INFO

Bezoek onze website:
<https://covid-19.sciensano.be>

Brussel • België • T + 32 2 642 51 11 • T pers

Léonard, Algemeen directeur • Juliette Wytsmanstra